

Bibel OG BEKJENNELSE

NR. 4 2014 – 34. ÅRG. ORGAN FOR DEN LUTHERSKE BEKJENNELSESKIRKE

BIBEL OG BEKJENNELSE

utgis av Den Lutherske Bekjennelseskirke.
ISSN 0806-5365

Bladet kommer ut med fire nr. pr. år.

Frivillig abonnementsavgift kr 150,- pr. år.

Redaksjon:

Egil Edvardsen (ansv. red.), Birgitta Erlands-
son (red.sekr.), Birgit Johannessen, Kjell
Petter Bakken og Tor Jakob Welde.

Redaksjonens adresse:

Solåsveien 20, 4330 Ålgård.

E-post: egil.edvardsen@luthersk-kirke.no

Internett: www.luthersk-kirke.no

Bankgiro: 3361 16 43948.

Ekspedisjon: Omega trykk, 4016 Stavanger.

DEN LUTHERSKE BEKJENNELSES- KIRKE (LBK)

• Den Lutherske Bekjennelseskirke er en evangelisk-luthersk kirke som tror at Gud har gitt hele verden det glade budskap om den forsoning som har skjedd i Kristus. Vi tror at Jesus Kristus er sann Gud, at han er blitt menneske for vår skyld, levde et liv uten synd, lidet og dødt i vårt sted og oppstått fra de døde. Vi tar imot denne forsoning gjennom troen, får tilgivelse for alle våre synder og har løfte om evig liv sammen med Gud. Hensikten med vår kirkes eksistens er å føre videre dette glade budskap, og samles omkring forkynnelsen, dåpen og nattverden for å vokse i den tro vi har fått av Gud.

• Vår kirkes tro har en eneste grunnvoll, nemlig det Ord som Gud har gitt oss i Det gamle og nye testaments hellige skrifter. Det er Gud selv som har inspirert de menneskelige forfatterne av Bibelens 66 bøker, og derfor må disse skrifter ikke betraktes som menneskelige produkt, men som Guds eget ord. Bibelens ord er den eneste normen for sann kristen lære. Vi tror at Bibelen må leses ut fra dens egenart og karakter. Poesi må leses som poesi, historie som historie, og så videre.

• Vi bekjenner oss til de lutherske bekjennelsesskriftene som er samlet i Konkordieboken fra 1580, ettersom vi har funnet at de overensstemmer helt med vår kirkes eneste grunnvoll, Bibelen.

• Vår tro er ikke ny, men har funnes i alle tider, der mennesker har tatt imot Guds ord og rettet seg etter det. Fordi vi vet at vi er store syndere for Gud, behøver vi Guds ords rene og klare undervisning der tilgivelse og oppreisning gis oss i forkynnelsen av Jesu forsoningsverk.

• LBK deler tro og kirkefelleskap med KELK, Den konfesjonelle evangelisk-lutherske konferansen, som består av 20 medlemskirker rundt omkring i verden, blant annet Evangelisch-Lutherische Freikirche i Tyskland, Evangelical Lutheran Synod og Wisconsin Evangelical Lutheran Synod i USA. I alt er vi omkring en halv million kristne i dette internasjonale fellesskap. Det er vårt håp at flere skal komme med i vårt fellesskap der Frelseren Jesus og syndenes tilgivelse alltid står i sentrum.

Guds frelse er her

Les Luk 2,22-38

Av Peter Öman

På 1700-tallet forsto munkene i Sankt Bernhards-klosteret i de sveitsisk-italienske alpene at de trengte hjelp for å kunne utføre sitt oppdrag med å redde reisende som ble tatt av snøskred. De kom på at de store, kraftige hundene som allerede fantes i klosteret, var utmerkede redningshunder takket være sin styrke og sin gode luktesans. Munkene trente hundene til å arbeide i gruppe og lete etter overlevende i snømassene etter et skred. Når Sankt Bernhards-hundene fant en nedgravd person, gravde de ham fram og deretter gikk en av flokken tilbake til klosteret for å hente hjelp, mens en annen hund la seg tett inntil den nedkjølte personen for å varme ham. Å være begravd under store snømasser, kjenne at luften holder på å ta slutt, og så – plutselig – høre krafningen av små poter som graver bort snøen, må ha fått den forulykkede til å juble inni seg. Redningen er her!

I Lukasevangeliets andre kapittel kan vi lese om to nødstilte som ventet på redning. Simeon og Anna hadde forstått at de var i nød. De var mennesker som oss, som ikke kunne følge Guds lov og leve et feilfritt liv uten synd. Som et menneske begravd under tonnevis med snø var de fanget og hjelpeløse. De var avhengig av Guds hjelp, noe de forsto veldig godt. Simeon og Anna var hjelpe-løse, men likevel ikke uten håp. De kjente profetiene i Det gamle testamente om en frelser som skulle

komme. De visste at Gud lovet å frelse dem fra døden. I teksten vår leser vi om da Gud kom til dem og hvordan de fikk se Guds frelse med sine egne øyne. Nå når julen nærmer seg, vil vi påminne oss selv om at Guds frelse er her – midt iblant oss.

Simeon var ikke profet eller øversteprest. Han hadde sannsynligvis ingen offisiell stilling, men han var en rettferdig og gudfryktig mann som ventet på Israels trøst. I andre bibelsteder ser vi at ordet «rettferdig» brukes for å beskrive et menneskes stilling overfor Gud. «Abraham trodde Gud, og derfor regnet Gud ham som rettferdig» (Rom 4,3; 1 Mos 15,6). Det handler om en tilregnet rettferdighet som blir vår gjennom troen. Det handler ikke om at den som er tilregnet rettferdighet, er uten synd. Simeon, nøyaktig som Abraham før ham, trodde på Guds løfter om frelse. Det var det som gjorde ham rettferdig. I et samfunn der det virket som de fleste hadde gitt opp å vente på at løftet om Messias skulle bli oppfylt, og i stedet forsøkte å fortjene frelsen ved å holde alle slags religiøse regler, holdt Simeon fast ved løftet.

Kanskje kan du kjenne deg igjen i Simeon. Du har kanskje, som jeg, lært å kjenne de hellige skriftene helt fra barndommen av, og ved Guds nåde har du sett at Jesus er ditt eneste håp. På tross av det er det vanskelig å leve i en verden der så mange ikke bryr seg som evangeliets løfte og i stedet hengir seg til menneskeskapte religioner

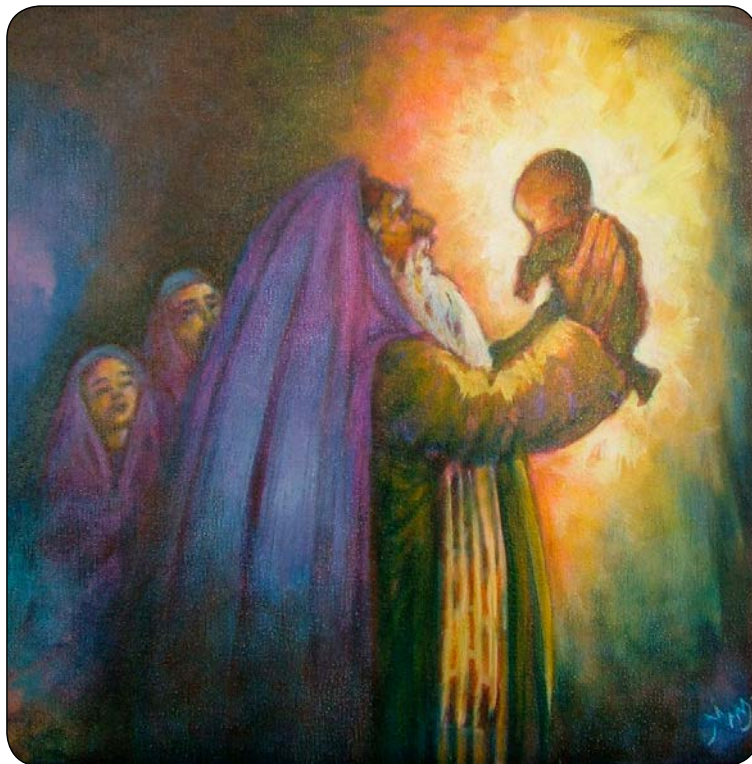
– enten det er islam, jødedom eller ateisme og en dyrking av menneskets intelligens. I tillegg til troen hadde Simeon også fått en spesiell åpenbaring. Den Hellige Ånd hadde latt ham få vite at han ikke skulle dø før han fikk se Messias.

Anna var også en av dem som trofast ventet på at den utvalgte Frelseren skulle komme for å frelse menneskeheten. Til forskjell fra Simeon var Anna en profetinne som vitnet offentlig om Gud i templet. Vi får vite at hun er enke, og at hun har viet livet sitt til å prise Gud i templet. Vi kan sammenligne henne med evangelisten Filips fire døtre som også profeterte (Apg 21). Kanskje kjenner du deg igjen i Anna? Kanskje er du en kristen som bruker hele livet ditt på tjenesten i Guds rike. Kanskje har du ikke mye annet i livet som distraherer deg fra din oppgave å prise og tjene Herren.

Begge disse troende reagerer på samme måte når det lille Jesus-barnet blir båret fram i templet. Simeon og Anna blir overlykkelige. Den Hellige Ånd leder Simeon til templet nettopp denne dagen, mens Anna er i templet som hun pleier. Begge to forstår, ved Åndens ledelse, hvilket av alle små barn som er Guds sønn, skaperen, gjenløseren og frelseren. På denne dagen, og sikkert mange andre dager etter denne, forteller Simeon og Anna for alle som vil høre, og sikkert for mange som slett ikke vil høre, om Guds merkelige, vidunderlige frelsesplan.

Simeon begynner med å takke Gud for at han nå kan få dø i fred. Det kan virke som litt ufint å begynne å snakke om døden til en mor som nettopp har fått sitt

første barn. Men nettopp i Simeons lovsang sammenfattes den store trøsten som vi finner i julens budskap. Takket være Jesus trenger vi ikke være redd for døden. Vi kan betrakte dødens forferdelige virkelighet uten angst eller uro. Det er naturlig for oss mennesker å være redde, og døden er jo vår største fiende. Vår helse og vårt liv er det kjæreste vi eier på jorden.

© GALLERI SELA – MARIANNE MORTENSEN

Men Simeon holder det lille Jesus-barnet i fanget og sier: «Nå kan jeg dø i fred.»

Simeons ro og trosvissnet skyldes at han med egne øyne har sett Guds frelse, løsningen på vårt problem, den truende synden og døden. Frelsen ligger og puster rolig i Simeons armer. Når vi holder et spebarn i fanget, kan vi nok ofte forundre oss over Guds nåde og kjærlighet. Vi tenker kanskje på at selve livet er en Guds gave og ingen selvfølge. Men Simeons glede går enda dypere enn som så. Med troens øyne ser han at dette barnet ikke bare er en velsignelse for sine foreldre og slektninger. Dette barnet er en velsignelse for alle mennesker gjennom alle

tider. Alle mennesker som gjennom verdenshistorien har dødt, fra Abel og framover; alle synder som er begått, fra Evas tvil på grunn av Satans angrep på Guds kjærlighet, og framover; all sorg og alle tårer – her er Guds løsning. Den eneste som kan beseire døden, den eneste som kan bryte syndens makt, den eneste som kan tørke alle tårer og gi ekte trøst til alle sørgende, den

eneste som vi vet aldri skal forlate oss eller bli trett av å tilgi oss – han er det Simeon holder i sine armer. Simeon har sett Guds frelse. Simeon har sett Jesus Kristus.

Jesus blir ofte liknet med et lys. På denne tiden av året er lyset ekstra viktig for oss. Mørket kryper nærmere, brer seg inn i våre hus og leiligheter, og prøver å kvele det lille lyset som fins igjen. Vi våkner når det er mørkt. Vi arbeider i mørke. Vi går og legger oss i det kompakte mørket. Men Simeon har sett et lys som Gud selv har opprettet, et lys

som blir truet av mørkets makter, av djevelen som ikke vil at vi skal se noe, som vil at vi skal gå oss vill i mørket og forville oss bort fra lyset. Lyset må kjempe mot vårt eget indre mørke, vår uvilje til å bøye oss for bibelordet, vår tvil og vår stolthet, vår mangel på iver og vår selvopptatthet. Men apostelen Johannes skriver: «Lyset skinner i mørket, og mørket har ikke overvunnet det» (Joh 1,5). Mørket kan ikke beseire lyset. Djevelen kan ikke beseire Jesus, for han er det lys som skulle åpenbares for både jøder og hedninger.

Lyset er viktig av flere årsaker. Først og fremst er det naturligvis slik at uten lys fins det overhode ikke noe liv. Heller ikke ville det

finnes et skaperverk uten en skaper, og Johannes sier om Jesus: «Alt er blitt til ved ham, uten ham er ikke noe blitt til, av alt som er til» (Joh 1,3). Dessuten er lyset viktig for vår orienteringsevne. Om du noen gang har kjørt bil når batteriet gikk tomt og lyskasterne sakte mistet all lyskraft, forstår du hva jeg mener. Mens billyktene virket, var det ingen problemer å kjøre 80 km/t, men nå kan det være helt umulig å kjøre overhode. Lyset er nødvendig. Dette vet Simeon. Jesus kom til verden også for å veilede mennesker på deres reise gjennom livet. Jesu ord gir oss en veibeskrivelse og forklarer hvordan vi skal finne veien hjem til himmelen. Salmisten sier dette tydelig: «Ditt ord er en lykt for min fot og et lys for min sti» (Salme 119,105).

Profetinnen Anna, som trofast er på plass i templet hver dag for å takke Gud for hans store nåde, får på denne dagen en helt spesiell grunn til å takke. Lyset som skal veilede både hedninger og jøder er blitt åpenbart, og hun får selv se Guds frelse. Hun som til stadighet hadde påminnet mennesker om Guds godhet og kjærlighet, kan på denne dagen peke på Jesus-barnet og forklare at de som ventet på å bli frelst, de som lengtet etter å få se Guds frelsesplan bli satt i verk, trenger ikke vente og lengte lenger.

Du trenger heller ikke vente eller håpe på noe som skal komme. Du føler deg kanskje presset av den utbredte gudsfornektelsen omkring deg. Du føler deg som en reisende eller skigår som sitter fast i et snøskred og kjenner hvordan luften

og livet sakte blir presset ut av deg. Kanskje lurar du på hvor du kan få kraft til å leve som en kristen i en frafallen verden, eller om det egentlig er noen vits i å tjene i Kristi kirke på jorden. Men du trenger ikke vente på redningen, eller ny kraft, nytt håp og mot. Guds frelse er allerede her. Simeon holdt den i armene sine for drøyt 2000 år siden, takket Gud og sa:

*«Herre, nå lar du din tjener fare
herfra i fred,
slik som du har lovet.
For mine øyne har sett din frelse,
som du har gjort i stand like for an-
siktet på alle folk,
et lys til åpenbaring for hedningene
og ditt folk Israel til ære.»*

Bibelkalender 2015

Den Lutherske Bekjennelseskirke gir ut bibelkalender hvert år, og årets utgave er den 25. i rekken. Bibelkalenderen inneholder en plan for daglig bibellesning som bringer leseren gjennom Bibelen i løpet av tre år. For hver søn- og helligdag finnes det forslag til bibeltekster. Disse tekstene følger stort sett de gamle historiske tekstrekker som de lutherske kirkene har brukt i århundrer. I tillegg inneholder kalenderen flere kirkehistoriske artikler, en liten bønnebok, adresser og informasjon om Den Lutherske Bekjennelseskirke m.m.

Bestill kalenderen i dag, og du får den gratis!

Betal kun porto!

Forlaget Scriptura
Solåsveien 20, 4330 Ålgård
egil@luthersk-kirke.no

Hvor skal Messias bli født og hvem er han?

Både Jesaja og Mika var profeter i Juda på siste halvdel av 700-talet f. Kr. Messiasprofetiene deres viser seg som sanne ved at de går i oppfyllelse. De er sterke bevis for Guds eksistens, storhet og makt. Han som er skapningens og historiens herre, vet alt og har full kontroll over hva som skal skje. Men for en vitenskap som utelukker Guds eksistens, kan forutsigelser som forutsetter Guds overnaturlige åpenbaring aldri ha funnet sted. At profeter som Jesaja og Mika lang tid i forveien hadde forutsagt Messias' ankomst og hvem han er, må allerede i utgangspunktet utelukkes. Derfor må Messiasprofetiene på en eller annen måte bortforklares. De kan ikke være virkelige profetier.

For tiden slår den ateistiske vitenskapens tro gjennom også i bibler. Når Jesaja tydelig profeterer om den kommende Messias i kap.7,14; 9,6; 42,1ff; 49,1ff; 50,4ff og 52,13ff, blir disse profetiene

bortforklart på følgende måter i den svenske Bibel 2000:

- Messias' jomfrufødsel ifølge 7,14: «Den unge kvinnen kan ha vært profetens egen hustru (jf. 8,3) eller en hustru av kong Ahas.»
- Profetien i 9,6 at «et barn er oss født» som er «Veldig Gud»: «Profeten taler enten om en tronarvings fødsel eller om en konges tronebestigning.»
- De mange profetiene om Messias som Herrens sanne tjener uten svik og menneskenes eneste Frelser, f.eks. i 42,1-9: «Trolig Israels folk», «men det kan også handle om en gruppe av folket, som for profeten representerer det sanne Israel. Ifølge en annen oppfatning handler det i v. 1-4 om profeten, i v. 5-9 om Kyros.»
- Profetien i 49,1ff: «Mange fortolkere har ment at tjeneren her må være en enkeltperson, trolig

profeten selv. Men det er ikke uvanlig at et kollektiv skildres som et individ, og tjeneren kan her slik som ellers i Jes 40-55 være Israel.»

- Profetien i 50,4ff: «Den som taler er trolig Israel, som her personifiseres som en profet; jf. noter til 42,1 og 49,1ff. Ifølge en annen oppfatning er det profeten selv som taler.»
- Profetien i 52,13ff, som så tydelig beskriver Messias' stedfortrederende lidelse og forsoningsdød: «Tjeneren som her beskrives som lidende, død og oppreist, kan slik som ellers i Jes 40-55 bety Israel eller en gruppe av folket; se noter til 42,1; 49,1ff; 50,4. Ifølge en annen tolkning er tjeneren en person, f.eks. profeten selv eller en konge.»

Før den ateistiske vitenskapens gjennombrudd mot slutten av 1700-tallet, var bortforklaringer av

profetenes forutsigelser om Messias av den typen vi ser i Bibel 2000 ytterst uvanlige. Men det betyr ikke at alle forsto Messiasprofetiene rett tidligere. Mange ville ha en annen Messias enn den som profetene lovet. Særlig hadde man vanskelig for å ta til seg profetiens ord om at Messias skulle komme i ytre ringhet og gjennomføre sitt frelsesverk som Guds unike sonoffer for alle menneskers synder. Mange så fram imot Messias som en mektig befrier fra ytre fiender og en skinende konge i et jordisk lykkerike. Selv Jesu disipler hadde vanskelig for å forstå at Messias måtte lide mye og bli drept (se Matt 16,21f). Peter begynte å irettesette Jesus med ordene: «Gud fri deg, Herre! Dette må aldri hende deg» (v. 22).

At Jesus som Messias var ett med HERREN og virkelig gjorde gjerninger som bare Gud kan gjøre, ble en anstøtsstein for jødene, selv om flere av Messiasprofetiene viser at Messias er både Davids sønn og HERREN («Jeg Er»). Da Jesus sa: «Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Før Abraham var, er jeg,» tok de opp steiner for å kaste på ham (Joh 8,58f). «Vi steiner deg ikke for noen god gjerning, men for gudsbespottelse: Du som er et menneske, gjør deg til Gud» (Joh 10,33). Jesus vitnet om at han er sann Gud både med ord og gjerninger. «Tro meg: Jeg er i Far og Far i meg. *Om ikke for annet, så tro det for selve gjerningenes skyld*» (Joh 14,11).

Hvor?

Av Matteus 2 går det fram at de skriftlærde på kong Herodes' tid la stor vekt på Mika 5,1 når det gjaldt *hvor* Messias skulle bli født.

De vise mennene fra Østen trodde at jødenes nyfødte konge måtte ha kommet til verden i jødenes hovedstad Jerusalem, men de fant ham ikke der. Hvem kunne gi veiledning og besvare spørsmålet: «Hvor er jødenes konge som nå er født?» Til og med den grusomme kong Herodes ville ha svar på dette, for han fryktet at Messias kunne bli en farlig konkurrent om makten, og ville derfor umiddelbart drepe ham. Derfor kalte han sammen «alle overprestene og folkets skriftlærde og spurte dem ut om hvor Messias skulle bli født» (Matt 2,4). Svaret fantes i profeten Mikas bok. Det visste de skriftlærde, for de svarte: «*I Betlehem i Judea*, for slik står det skrevet hos profeten» (v. 5). Og det viste seg at Mika mer enn 700 år før Jesu fødsel helt korrekt hadde forutsagt hvor Messias skulle bli født.

Selv om Det gamle testamente inneholder så mange profetier om Messias, ble det nøyaktig slik som den gamle Simeon profeterte for Jesu mor Maria om barnet Jesus: «Se, han er satt til fall og oppreisning for mange i Israel, og til et tegn som blir motsagt» (Luk 2,34). Jesus møtte mye motstand og det var delte meninger om hvem han var selv om Det gamle testaments profetier er så tydelige. «Han kom til sitt eget, og hans egne tok ikke imot ham,» skriver Johannes (Joh 1,11). Ved en anledning ble Messiasprofetien i Mika 5 brukt mot ham, ettersom han var oppvokst og hadde sitt virke i Galilea. Johannes forteller: «Da de hørte ordene hans, sa noen i folkemengden: 'Dette må være profeten.' 'Nei, det er Messias,' sa andre. Da sa noen: 'Messias kommer vel ikke fra Ga-

lilea? Sier ikke Skriften at Messias skal være av Davids ætt og komme fra Betlehem, Davids hjemby?'» (Joh 7,40-42). Jesajas profeti om at Messias skulle stå fram som det sanne lyset i «folkeslagenes Galilea» (kap 9,1) så de helt bort fra.

Hvem?

Av Judas stammes slekter skal Messias komme fra efratittenes ubetydelige slekt (Mika 5,1). Men i sin ytre ringhet skal han være en «her-sker over Israel» og «stå og gjete i Herrens kraft, *i Herren sin Guds høye navn*» (v. 3). Disse ordene er i overensstemmelse med Jesajas ord: Hans navn er «*Veldig Gud*» (Jes 9,6) og Herrens ånd skal hvile over ham (Jes 11,2).

Mika 5,2 understreker kraftfullt Messias' guddom. Ordrett står det: «*Hans opphav er fra før, fra evighetens dager.*» Det hebraiske ordet qædæm har grunnbetydningen «før». Men hva innebærer «fra før» (*miqqædæm*)? Før hva? Av fortsettelsen «fra evighetens dager» og sett i sammenheng med Ordsp 8,22: «... før [Herrens] gjerninger i fjerne tider», er det åpenbart at det er snakk om «før skapelsen». Paulus skriver: «Han er før alt» (Kol 1,17), og Svenska Folkbibeln oversetter: «Hans ursprung är före tiden.» Septuaginta, Vulgata og Luther oversetter *miqqædæm* med «fra begynnelsen».¹

(For et nærmere studium av dette verset, se artikkelen «Jesajas och Mikas Messiasprofetior» i *Biblicum nr 4/2014*).

Seth Erlandsson

¹ Den norske Bibelen 2011 oversetter «fra eldgamle dager».

Å dømme eller ikke dømme?

Andre mennesker, inkludert medkristne, protesterer når jeg påpeker synd. De forteller meg at jeg ikke burde dømme dem. Hva er rett?

Du snakker for mange kristne når du beskriver disse erfaringene dine. Du er bekymret for synd i livet til noen som står deg nær, og av omsorg og kjærlighet snakker du med denne personen, men så blir du avvist med en beskjed ala «Hvem tror du at du er? Kaller du meg for en synder?» Og alltid informerer vedkommende deg om at Bibelen forbyr oss å dømme. Hvordan skal du som kristen forholde deg til dette? La oss vende oss til Skriften for å se hva Gud sier om å dømme eller ikke dømme andre.

Døm ikke...

I Bergprekenen sier Jesus: «Døm ikke, for at dere ikke skal bli dømt!» (Matt 7,1). Men dette er ikke alt han har å si om saken. Ordene som følger etterpå viser at den typen dømming Jesus forbyr er den hyklerske og egenrettferdige dømmingen. Den typen dømming skjer når jeg tilretteviser andre for syndene deres uten å legge merke til og bekjenne mine egne mange synder - kanskje av samme sort som de syndene jeg påpekte hos andre.

Jesus bruker et levende billedspråk når han beskriver denne typen dømming. Han lar oss forestille oss en person som har en bjelke i øyet sitt og som prøver å dra ut en flis fra øyet til en annen. Hvem vil vel ha en slik øyekirurg? På samme måte blir kristne ikke til noen god hjelp for andre dersom de dømmer på en hyklersk og selvgod måte.

Døm...

Men likevel - bortsett fra advarselen mot en slik hyklersk måte å dømme - viser Skriften oss at vi virkelig skal dømme. Kanskje er det en misforståelse av ordet *dømme* som gjør at folk vi tilretteviser straks går i forsvarsposisjon og protesterer.

Slik ordet er brukt i Bibelen, innebærer *dømme* å ta noens ord og/eller handlinger, måle dem opp mot Guds ord, og komme fram til en konklusjon, en dom: Er det her begått en synd eller ikke?

Denne typen «dømming etter bevis» er det Gud forteller oss at vi skal gjøre. Tenk på disse ordene av Jesus: «Dersom din bror gjør en synd mot deg, så gå til ham og still ham til ansvar på tomannshånd» (Matt 18,15). Hvordan kan vi vite om noen faktisk har syndet mot oss? Vi stiller den personens ord eller handlinger ved siden av Guds ord og ser hvordan de passer i hop. Så har vi også verset 1 Kor 5,12: «Er det ikke dem som er innenfor [kirken], dere skal dømme?» Og innforstått er svaret «jo».

Så i lydighet mot hva Gud sier, og av kjærlighet mot våre medkristne, vil vi derfor snakke med andre om synd i livet deres. Men vi gjør det på en vennlig måte, med kjærlighet og omsorg, den samme holdningen som vi vil at andre skal vise når de påtaler synd hos oss.

Grenser for dømming

Vi leste den andre halvdel av verset 1 Kor 5,12. Den første delen lyder: «Hva har jeg med å dømme dem som står utenfor?» Det innforståtte svaret er: Det er ikke min sak. Dette innebærer at det ikke er de kristnes ansvar å være «politi» over tanker, ord og gjerninger hos dem som ikke er kristne. I vers 13 står det: «Dem som står utenfor, skal Gud dømme». Likevel vil vi være salt og lys for alle dem i verden som ikke tror og la dem få vite hva som er Guds vilje både når det gjelder synd - og syndenes tilgivelse ved hans sønn Jesus.

Så fortsett med å være en sannhetens ledestjerne for menneskene du omgås. Og dersom det kristne vitnesbyrdet ditt fører til at du blir utskjelt, skal du se på dette som et kristent kors, et kors du skal bære med glede her i livet.

*Prof. James Pope, Martin Luther College,
New Ulm, Minnesota. (Forward in Christ 8/14)*

Guds oppholdelse

Av Ola Österbacka

Selges ikke to spurver for en skilling? Og ikke én av dem faller til jorden uten at deres Far er der. Ja, hvert hårstrå dere har på hodet, er talt. (Matt 10,29-30)

Når Martin Luther forklarer den første trosartikkelen i sin Lille Katekisme, retter han først og fremst oppmerksomheten mot *Guds store gaver til ham selv*. Det er ikke de store verdensproblemene som opptar ham. Han fylles i stedet av dyp takknemlighet for alle de gaver Gud strør over ham:

Jeg tror at Gud har skapt meg og alle andre skapninger, at han har gitt meg legeme og sjel, øyne, ører og alle lemmer, fornuft og alle sanser og fremdeles oppholder alt dette; likeså at han har gitt meg klær og sko, mat og drikke, hus og hjem, ektefelle og barn, aker, fe og alle gode ting, at han rikelig og daglig forsørger meg med alt jeg trenger til legeme og liv, verger meg mot all fare, vokter og bevarer meg mot alt ondt. Og alt dette gjør han bare av faderlig, guddommelig godhet og barmhjertighet, uten noen min fortjeneste og verdighet. For alt dette er jeg skyldig å takke og love ham, tjene og lyde ham. Det er både visst og sant.

En høystemt hyllest til Guds skaperverk finner vi i Salme 139:

Jeg takker deg for at jeg er så un-

derfullt laget. Underfulle er dine verk, det vet jeg godt. Knoklene mine var ikke skjult for deg da jeg ble laget på hemmelig vis og vevd dypt i jorden. Dine øyne så meg da jeg var et foster. Alle dager er skrevet opp i din bok, de fikk form før én av dem var kommet.

Deisme og panteisme

Det hører med til Skaperens omsorg at han ikke har overgitt sitt skaperverk. Det fins en filosofi, *deismen*¹ som lærer at Gud etter sin skapergjerning har trukket seg vekk fra den skapte verden og lar naturlovene ta seg av resten. Denne tanken er ofte blitt illustrert med en urmaker som trekker opp klokken han har produsert, og deretter kan overlate den til seg selv. Deismen var en populær filosofi på 1700-tallet.

Jesus lærer oss noe helt annet i det ovenfor siterte verset fra Matteusevangeliet. Den Gud som har skapt oss har en så stor omsorg for oss at han teller hårstråene på hodene våre. Noen tydeligere framstilling av vår avhengighet av ham kan vi ikke få.

Han sier også:

Min Far arbeider helt til nå. Også jeg arbeider. (Joh 5,17)

En annen filosofi beskrives ofte med uttrykket «*hullenes Gud*».

1 DEISME: Gud erkjennes som skaper, men han griper ikke inn i begivenhetenes gang.

Ifølge denne skulle Gud kun behøves så lenge vi ikke kan forklare ting som skjer rundt oss på en vitenskapelig måte. Det vi ikke forstår må vi forklare som et Guds under. Men etter at vi har fått mer kunnskap, forsvinner behovet for å ta Gud til hjelp.

Gud skulle altså først og fremst behøves av de som mangler kunnskap. Men Bibelen framstiller det helt motsatt. Det er dårene som sier i sitt hjerte at det ikke finnes noen Gud (Sal 14,1).

Når Paulus taler til athenerne, forklarer han hvordan Gud leder alt og alle, og hvordan vi er med i hans store plan:

Av ett menneske har han skapt alle folkeslag. Han lot dem bo over hele jorden, og han satte faste tider for dem og bestemte grensene for deres områder. Dette gjorde han for at de skulle søke Gud, om de kanskje kunne lete seg fram og finne ham. Han er jo ikke langt borte fra en eneste av oss. For det er i ham vi lever, beveger oss og er til. (Apg 17,26-28)

I den siste setningen til Paulus her finner kanskje noen en antydning til en vranglære som kalles *panteisme*², enda en filosofi, som lærer at *Gud er ett med sitt skaperverk*. Han skulle altså ikke være noen perso-

2 PANTEISME: Gud er ett med sitt skaperverk.

nifisert Gud, skilt fra skaperverket og opphøyd over det. Men Paulus lærer overhodet ikke noe slikt. Bibelen lærer klart at Gud og hans skaperverk er atskilt fra hverandre. Det Paulus sikter til, er athenernes fornemmelse av at det fins en Gud som er større enn avgudsbildene deres, og han vil vise dem at denne Gud ikke er langt borte.

Panteismen er tydeligst framstilt i *hinduismen*. Den lærer om *brahman*, verdenssjelen, som vår ånd, *atman*, søker å forene seg med. Når vi helt og fullt oppnår fellesskap med brahman, har vi nådd paradiset. Da er vi Gud selv.

Oppholdelse gjennom midler

Når Luther sier at Gud hver dag rikelig forsørger meg med alt jeg behøver for min livsoppholdelse, mener han at alt jeg har og får ved arbeid og strev er Guds gode gaver. Jesus har undervist oss om *friheten fra bekymring* for morgendagen (Matt 6,25ff). Men dette gir oss ikke rett til å ligge på latsiden og tro at maten skal komme dalende ned i munnen på oss! Vi har selv medansvar, som en del av skaperverket, for å sørge for at verden skal gå videre.

Gud har lagt til rette for en vel-fungerende verden. Det *økologiske*³ systemet, samspillet mellom alle de forskjellige skapte plantene og dyrene, er utrolig komplisert og følsomt. Alt sammen består ved Guds oppholdende hånd, men samtidig fins det naturlige årsaker bak værets skiftninger og årstidenes vekslinger. Når rovfuglen stuper ned på små dyr og fugler på bakken, inngår alt sammen i Guds ordning. Gud tillater at det skjer og gir kraften til hvert vingeslag. Men alt skjer etter nøyaktige og forutbestemte mønstre og reguleres av dyrenes instinkter.

På samme måte er det med oss mennesker. Når et barn fødes til

verden, er dette et stort under for de nye foreldrene. Likevel kan hver lille detalj i hele prosessen fra befruktningen til fødselen gjøres rede for ved hjelp av vitenskapens forskningsresultater. Alt har gått til med en nøyaktig lovmessighet. Men hver detalj er avhengig av Guds oppholdende hånd. Det er dette Luther ville vektlegge i sin forklaring til den første trosartikkelen.

Dette er av grunnleggende betydning for den kristnes forhold til Gud. Vi har en Gud som er med og kan gripe inn i sitt skaperverk når og hvordan han vil. Vi oppfordres til å legge våre ønsker fram for Gud i *bønn* og *takke* ham for alt godt han gir oss (Fil 4,6).

Derfor får vi legge fram for Gud også det som er vanskelig og tungt. Han er Herre over sykdom og død. Samtidig har han gitt oss leger og medisiner, som eksisterer som redskaper for den store Legen. Disse redskapene er i alt avhengige av Skaperen, og mange ganger er de nødt for å erkjenne at deres egen kraft er for svak.

At et sår leges og at et barn blir født, er egentlig like underfullt som når en som var lam begynner å gå eller en blind begynner å se. For oss virker et overnaturlig under enda mer som en Guds handling, men vi trenger å bli minnet om at hverken en «normal» hendelse eller et mirakel kan finne sted uten Guds oppholdelse og kraft.

Menneskets ansvar for skaperverket

Mennesket fikk en særstilling i Guds skaperverk. Det ble satt til å *dyrke og passe* det Gud hadde skapt. Menneskene fikk i oppgave å råde over det skapte. De fikk lov å bruke til mat alle frøbærende planter og frukt fra trær (1 Mos 1,28-29).

Som arbeidssted fikk menneskene Edens hage. Det var en oppgave fylt av mening og harmoni. Menneskene skulle sørge for at jordens økologiske system ble bevart.

Slik fikk de tildelt et stort *ansvar*. De var ikke roboter, som kun utførte de befalinger Gud ga. De var utstyrt med *fornuft*, og de fikk forskrifter, både påbud og forbud.

Snart ble den harmoniske tilværelsen byttet ut med angst og smerte. Det fine samspillet mellom Guds skapninger ble en *kamp for tilværelsen*. Marken og jorden ble forbannet, og arbeidet ble et slit.

Så begynte skaperverket å *degenerere*⁴. Alt ble forgjengelig. Istedenfor å bruke naturen godt, begynte menneskene å misbruke den. For å sikre seg selv størst mulig gevinst, ødela man det økologiske samspillet med miljøgifter og rovdrift.

Mennesket har ikke skydd noen midler for å nå sine mål. Det har overgitt respekten for livet og tråkket på sine medmennesker, om nødvendig, for å hevde seg selv.

Gud har skapt alle mennesker med *lik verdi*. *Rasismen* strider imot Guds skapelsesordning. Menneskeverdet skal heller ikke måles ut fra hva vi presterer, noe som skulle diskriminere for eksempel funksjonshemmede og arbeidsledige. Når det gjelder å kjempe for livet og skaperverkets beståen, arbeider mennesker av alle religioner og raser side om side. Disse tingene er blant dem Gud har åpenbart for oss i den allmenne åpenbaringen, i sitt skaperverk og i samvittigheten.

Som kristne har vi ingen rett til å unndra oss dette ansvaret. Vi er medborgere i en verden hvor vi hver og en har fått en oppgave og hvor vi er medskyldige i det som har gått galt. Luthers ord om å tjene og lyde Gud handler om nettopp dette: å tjene i Guds skaperverk.

Fra boken *Hoppets bekännelse* (Evangeliföreningens förlag, Vasa 1993).

3 ØKOLOGI: Læren om samspillet mellom organismer og miljø.

4 DEGENERASJON: Utarting og forverring av arvmassen.

Romerbrevet — Kapittel 3

Rettferdiggjørelsens grunn – Les Rom 3,25-31

Av Egil Edvardsen

I Rom 3,25 fortsetter Paulus å forklare hvordan Kristus er rettferdiggjørelsens grunn. Han sier at Gud har stilt Kristus «synlig fram for at han ved sitt blod skulle være soningsstedet for dem som tror».

Dette verset er litt vanskelig å få en god oversettelse på. I den greske teksten står det ord for ord: «Han som Gud har stilt synlig fram som et sonoffer/nådestol gjennom troen på/i hans blod...».

Svenska Folkbibeln oversetter slik: «Honom har Gud, genom hans blod, ställt fram som en nådestol, att tas emot genom tron...». Norsk Bibel 1988: «Ham stilte Gud til skue i hans blod som en nådestol ved troen...». Og den amerikanske oversettelsen NIV: «God presented him as a sacrifice of atonement, through faith in his blood...».

Ordet som i den nye norske oversettelsen av 2011 blir oversatt med «soningsstedet», ble tidligere oversatt med «nådestol». Det greske ordet *hilasterion* er en henvisning til Det gamle testamente hvor lokket på paktskisten (paktens ark) ble kalt «nådestol» eller «soningslokk» (hebr. *kapporet* – se 2 Mos 25,17-22; 3 Mos 16,2 og 16,14-15). Bare ett annet sted i NT finner vi dette ordet, nemlig i Hebr 9,5.

I paktskisten lå lovens to tavler. Soningslokket var det stedet hvor overstepresten en gang i året på

den store forsoningsdagen brakte forsoning for folket ved at blodet ble stenket på det. Det blodstenket soningslokket er dermed et forbilde på Kristus og hans soningsverk som dekker fullkomment over menneskenes synder. Alt det et menneske har brutt mot loven, har Kristus sonet ved sitt eget blod. «Uten at blod blir utøst, er det ingen som får tilgivelse,» står det i Hebreerbrevet 9,22. Kristus har utøst sitt eget blod, og dermed er synden tilgitt. Han har ofret seg for oss og «én gang for alle» (Hebr 10,10) sonet hele verdens skyld. Bestenket med sitt eget blod står han som den rette, nytestamentlige nådestol mellom de syndige menneskene, lovbrysterne, og den hellige Gud. Han dekker over alle våre synder for Guds øyne, så Gud ikke lenger ser eller tilregner oss dem (2 Kor 5,19).

Dersom vi i stedet for å oversette *hilasterion* med «nådestol» oversetter det med «sonoffer», blir det egentlig ikke så stor forskjell i betydning. Kristus er et fullkomment sonoffer for alle menneskers synder.

Det hebraiske verbet for «å bringe forsoning» er *kippêr*, som ordrett betyr «å dekke over, forlate, sone synden». Grunntanken med ofrene i Det gamle testamente var den stedfortredende godtgjørelsen eller soningen. På den store forsoningsdagen (*yom kippur*) ofret overstepresten til Gud for å bringe folket forsoning (se 3 Mos 16,30).

Ved det stedfortredende offeret ble synden fjernet og synderen erklært ren. Ved at sonofferbukken ble slaktet og blodet utøst, var synden tatt bort. Forsoningen var brakt til veie. Herren erklærte folket fri fra skyld og dermed rettferdig.

Men kraften i det gammeltestamentlige offeret lå i at det var et forbilde på Kristi fullkomne offer for synden, én gang for alle (se Hebr 9,12-14). Offeret i den gamle pakt hadde ingen nytte i seg selv. Hadde det ikke vært for Kristi offer, ville heller ikke de gammeltestamentlige ofrene hatt noen verdi og nytte (se Hebr 10,2-4).

Dette gjenløsningsverk som Kristus har utført, er beregnet på å tas imot av oss. Det fins bare én måte vi kan ta imot det faktum at en annen har betalt vår skyld, nemlig å akseptere det og ta imot det i takknemlighet. Det er derfor Paulus sier at Gud har stilt Kristus fram «som en nådestol ved troen» (Rom 3,25 – NB1988). Det er ikke slik at det er vår tro som har tatt bort synden. Synden har Kristus tatt bort da han bar seg selv fram som et sonoffer for den. Men troen tar imot den forsoning og rettferdiggjørelse som Kristus har fullført for alle mennesker. Synderen, som er blitt skremt av loven, tar sin tilflukt til Kristus, nådestolen, og finner der beskyttelse og vern mot Guds vrede og dom. Han setter sin lit til at Gud for Kristi skyld er nådig mot ham.

Paulus sier videre i vers 25 at

Gud har stilt Kristus fram for at han ville vise sin rettferdighet. Først har Paulus sagt at Gud har stilt Kristus fram som en nådestol for at vi skulle komme til tro på ham. Nå sier han at Gud også hadde en annen hensikt med å stille ham fram, nemlig at han ville vise at han er rettferdig.

Gud er en rettferdig Gud. Han er rettferdig i alt han gjør. Det betyr at han må reagere negativt på synd og ulydighet. Han kan ikke se gjennom fingrene med synd. Ingen som er rettferdig, kan godta synd eller lovbrudd. Det gjelder også på det menneskelige plan. Når Paulus her taler om Guds rettferdighet, tenker han først og fremst *på hans dømmende rettferdighet*. Ved den rettferdigheten dømmer Gud synd og lovbrudd.

Men om nå Gud hadde åpenbart denne rettferdigheten fullt ut og straffet synden som fortjent, ville det ha betydd at hele menneskeheten var fortaapt. Da hadde ingen blitt frelst. Men Gud vil jo ikke at synderen skal dø, men leve. Hva gjorde han derfor? Paulus sier at Gud tidligere i sin tålmodighet «hadde holdt tilbake straffen for de synder som var begått» (vers 25). Riktignok sa Paulus i Rom 1,18 at Guds vredesdom åpenbarer seg over all ugudelighet og urett hos mennesker, men det betyr ikke at han har felt en endelig og ugjenkallelig dom over menneskeheten. Den dommen skal han felle på den ytterste dagen. Men det betyr at Gud reagerer med vrede på all synd, og at dette får konsekvenser for menneskenes liv (se Rom 1,24ff; 6,23).

Samtidig som Gud er rettferdig, er han også tålmodig. Han bærer over med synderen (jfr. Apg 14,16). Paulus sier at han gjorde dette «tidligere», dvs. før Kristus kom. I stedet for å felle sin endelige dom over all synd og urett, bar han over med menneskene i Det gamle testamentes tid.

Når Gud holder tilbake straf-

fen over synder og bærer over med synderen, skyldes dette at han ikke vil at noen skal gå fortaapt (Esek 18,23; 1 Tim 2,4; 2 Pet 3,9).

I Rom 3,26 sier Paulus at Gud også ville vise sin rettferdighet på en annen måte, nemlig ved at han «kjenner (eller «erklærer») den rettferdig som tror på Jesus». Når Paulus sier at han ville vise dette «i vår tid», menes tiden etter at Kristus er kommet.

Gud har altså båret over med synden, men han har ikke båret over på en slik måte at han har gått på akkord med sin rettferdighet. For synden er blitt sonet. Kristus har gjort opp for den. Dermed er Guds dømmende rettferdighet oppfylt. For Kristi skyld betrakter Gud synderen som rettferdig og hellig.

Samtidig er Gud rettferdig i det at han erklærer rettferdig alle de som tror – dvs. de som tar imot Kristi stedfortredende gjerning og betrakter den som sin egen. Dermed motsier ikke Paulus det han selv har sagt i vers 24, nemlig at alle syndere blir erklært rettferdige på grunn Kristi gjenløsning. Men han sier bare at det ikke fins noen annen måte å ta imot Kristi verk på enn gjennom troen på ham.

Til slutt i Rom 3,26 skrev Paulus at Gud erklærer rettferdig den som tror på Jesus. Objektivt sett har Gud erklært hele verden rettferdig (den *objektive* rettferdiggjørelse – Rom 5,18-19; 2 Kor 5,19). Men nytten av denne allmenne rettferdiggjørelse får hvert enkelt menneske bare ved troen, nemlig ved å tro på Jesus og ta imot hans frelse for alle mennesker. Dette kaller vi for den *subjektive* rettferdiggjørelse.

Hva betyr dette for oss mennesker at det bare er gjennom troen vi kan bli rettferdiggjort? I vers 27-31 kommer Paulus inn på tre viktige betydninger av rettferdiggjørelse ved troen.

For det første: Vi har ingenting å rose oss av. «Hva har vi da å være

stolte av?» spør Paulus i vers 27. «Ingenting!» Hvorfor? Fordi vi ikke blir rettferdiggjort etter «gjerningenes lov», *men etter «troens lov»*. Det betyr kort og godt at vi blir rettferdiggjort ved troen uten gjerninger. Og om våre gjerninger er helt og fullt utelukket i rettferdiggjørelsen, har vi ingenting å rose oss av.

Dersom troen er det samme som tillit til og fortrøstning på Kristus og hans stedfortredende frelsergjerning, kan det overhode ikke ha noen betydning for frelsen hva jeg selv gjør. Om en annen har betalt min gjeld, og jeg tror dette, har det ingen betydning hva jeg ellers har gjort eller ment. Gjelden er uansett betalt, og jeg er gjeldfri. Og det fins ingen grunn til selvros hos meg.

Det er dette som er poenget for Paulus her. Hvis synderen hadde holdt Guds lov og dermed fortjent noe av Gud, hadde han hatt grunn til å rose seg selv. Men rettferdiggjørelsen bygger ikke på det prinsippet at vi må holde loven, det Paulus kaller for «gjerningenes lov». «Gjerningenes lov» går ut på at «den som har gjerninger å vise til, får lønn etter fortjeneste» (Rom 4,4). I stedet bygger rettferdiggjørelsen på det prinsippet som kalles for «troens lov». Med «troens lov» må vi ikke forstå ordet «lov» som at det dreier seg om en betingelse eller et krav vi må oppfylle. Med «troens lov» menes den ordning at vi ved troen på Kristus tilregnes hans fortjeneste. Ordet «lov» kan på gresk også bety «ordning, lov-messighet».

I 3,28 sammenfatter Paulus dette: «For vi hevder at mennesket blir rettferdig ved tro, uten lovgjerninger». Dette verset fungerer som en fin sammenfatning av læren om rettferdiggjørelsen.

I sin bok *Rettferdiggjørelsen* skriver Seth Erlandsson:

Troen kan ikke stå alene. Den må alltid ha et objekt. Troen og fortrøstningen må ha et siktemål, noe den holder seg til og

stoler på. *Troen inneslutter i seg sitt objekt*. Og objektet er alltid Guds nåde, gjenløsningen, som er tilveiebrakt i Jesus Kristus, den ved Kristi blod fullbyrdede forsoning av synden og den derved oppnådde rettferdighet som gjelder for Gud. Til dette setter troen all sin lit. Når da et menneske i tro tillemper på seg Guds nåde, Kristi fortjeneste, den ved Kristus tilveiebrakte fullkomne rettferdighet, blir det bekreftet at rettferdiggjørelsen gjelder ham. Dette kommer tydelig fram i nattverden. Når Kristi sanne legeme og blod rekket et menneske, er dette et bevis på at den rettferdiggjørelsesdom som ble uttalt over hele verden, også gjelder ham personlig. «Utgitt for deg ...» Det er da svært alvorlig ikke å tro Guds ord og løfte. Det som er objektivt sant enten mennesket tror eller ei, blir også subjektivt sant og en *personlig* eiendom ved troen, ved at det blir tatt imot.

All egen fortjeneste og ros er utelukket, for apostelen legger til: *chorís érgon nóμου* «uten lovgjerninger», dvs. uten at vi på vår side først må oppfylle noen betingelse. *Troen er ved siden av sitt objekt ingenting*. Den rettferdighet som gjelder for Gud, er som vi har sett, en *gave* som gratis rekket mennesket i nådens middel. Troen fremskaffer ikke denne gave. Den er der før troen, før mottakelsen og før takknemligheten for den (jfr Luk 17,11-19 om de ti spedalske). Troen tar bare imot det som allerede er for hånden og som tilbys. Den legger ikke noe til Guds gave. Den utelukker alle villkår, alle gjerninger. Det er ikke *actus apprehensionis* «mottakelsens akt» som

rettferdiggjør et menneske, men *res apprehensa* «den gave som mottas», m.a.o. formålet og objektet for troen (*Rettferdiggjørelsen*, side 22-23).

Det var i Rom 3,28 at Luther i sin tyske bibel tillat ordet «alene»: «For vi mener at mennesket blir rettferdig for Gud ved tro *alene*, uten lovgjerninger.» Mens katolikken kunne gå med på at vi blir rettferdiggjort ved troen, protesterte de heftig mot at vi blir rettferdiggjort ved troen *alene*. Men dersom alle lovens gjerninger av noe som helst slag er utelukket i rettferdiggjørelsen, kan det ikke finnes noen annen mulighet enn at troen er den eneste måten å ta imot rettferdiggjørelsen på. Dersom all vår ros er utelukket (vers 27), fins det bare én måte å ta imot det frelsesverk som Kristus har fullført for oss, nemlig ved å akseptere det og ta imot det i tro.

I vers 29-30 kommer Paulus inn på en annen betydning av rettferdiggjørelsen ved troen. Han sier: «Er vel Gud bare jødernes Gud? Er han ikke også Gud for andre folkeslag? Jo, også for dem. For Gud er én, han som rettferdiggjør omskårne av tro og uomskårne ved samme tro.» Gud er ikke Gud bare for jødene, men like mye for dem som ikke er jøder. Tidligere har Paulus brukt mye tid på å forklare at jødene ikke har noen fordel framfor ikke-jøder på grunn av sitt paksforhold til Gud og på grunn av loven. I forhold til Gud står vi alle likt. «For Gud gjør ikke forskjell på folk» (Rom 2,11). Dersom forholdet til Gud hvilte på vår lydighet mot loven, hadde selvfølgelig jødene en fordel. Men et rett forhold til Gud bygger ikke på vårt forhold til loven, men om vi tror eller ikke. Både de «omskårne»,

dvs. jødene, og de «uomskårne», dvs. hedningene, blir rettferdiggjort ved troen.

Om lovgjerninger var en betingelse for Guds frelse, måtte Gud bare være jødernes Gud, ettersom bare jødene hadde fått åpenbart Guds lov. Men siden Gud også er hedningenes Gud – det fins jo bare én Gud, sier Paulus – og han også vil ta seg av hedningenes frelse, kan det ikke være forskjell mellom jøder og hedninger når det gjelder rettferdiggjørelsen, og Gud vil måtte rettferdiggjøre begge av nåde ved troen.

Det er ikke noe problem at Paulus i vers 30 skriver at Gud rettferdiggjør «omskårne *av* tro» og «uomskårne *ved* troen». På gresk står det to forskjellige preposisjoner her, *ek* og *diá*. *Ek* angir vanligvis kilde, mens *diá* angir middel. I sak er det ingen forskjell om vi sier at Gud rettferdiggjør *av* tro, eller *ved/gjennom* tro. Den tidligere norske oversettelsen av 1978/85 oversatte de to preposisjonsuttrykkene «*på grunn av* tro» og «*ved* troen». «På grunn av tro» er uheldig, ettersom det kan få oss til å tenke på troen som grunnen eller årsaken til rettferdiggjørelsen.

Til slutt nevner Paulus den tredje betydningen som rettferdiggjørelsen får for oss (vers 31). «Opphever vi da loven ved troen? Slett ikke! Vi stadfester loven.» Det har ikke vært noen tvil om hva Paulus mener. Lovens gjerninger er overhodet ikke en grunn til at Gud rettferdiggjør mennesker. Det skjer alene ved troen. Men dette betyr ikke at loven dermed er opphevet, dvs. som moralsk norm for våre liv. Tvert imot får loven ved troen den plass Gud vil den skal ha i vårt liv, og først ved troen kan vi begynne å oppfylle den (kap 6-8).

(forts.)

Martyrenes vitnesbyrd

Kort tid etter at fredsbudskapet har tonet ut over Betlehemsmarkene med englenes sang, skjer et angrep mot freden som var kommet med Frelserens fødsel. Frelseren vår må selv flykte for livet, beskyttet av sin fosterfar Josef og sin mor Maria. I Betlehem lød et ramaskrik på grunn av sorgen over alle småbarn som måtte bøte med livet på grunn av den grusomme kong Herodes' stolthet og synd.

2. juledag – eller Den hellige Stefanus' dag – er martyrenes minnedag, oppkalt etter den første av Jesu disipler som mistet livet for evangeliets skyld. Siden den gangen har utallige martyrs blod flytt. Har det skjedd forgjeves? Var det djevelens triumf? Nei. Gud hadde sin hånd med i dette. Man har sagt at martyrenes blod var evangeliets såkorn. Samme dag som Stefanus ble steinet til døde, brøt det ut en kraftig forfølgelse mot menigheten i Jerusalem. Fram til dette hadde menigheten hatt mulighet til å virke og tjene i Jerusalem, men nå ble disiplene tvunget bort, og «de som var spredt omkring, dro rundt og forkynte Ordet» (Apg 8,4).

Et av landene som på denne måten fikk ta imot evangeliet, var Syria. Det var Syrias hovedstad Damaskus Saulus var på vei til for å arrestere de kristne, da han møtte Jesus. Syria er altså blant landene som har vært kristne aller lengst.

I dag hører vi ofte om Syria i nyhetene. Det er et hardt såret land. En borgerkrig har pågått i flere år, og de siste månedene har vi fått forferdelige nyheter om Den islamske staten, IS, grunnlagt av den ekstremislamistiske terrororganisasjonen ISIS (Den islamske staten i Irak og Syria). IS har gått voldsomt fram mot religiøse grupper som ikke deler deres tro. Ikke minst har de kristne lidd mye.

Man kan ikke la være å sammenligne med den voldsomme forfølgelsen som Saulus sto i spissen for. Sant nok står IS for en enda rære og mer uhyggelig vold enn Saulus med fullmakt fra øversteprestene og Det høye råd, men hensikten og målet var det samme: Å utrydde menigheten. Han sier selv at han i sitt ville raseri forfulgte «denne Veien» helt inn i døden, og var det snakk om å henrette de kristne, stemte han for (Apg 22,4; 26,10-11). Men Saulus ble slått til jorden av Jesus og ble til Paulus, den uredde hedningmisjonæren. Han ble etter hvert utsatt for like harde metoder som han selv hadde brukt tidligere.

I dag er de syriske og irakiske kristnes blod igjen et vitnesbyrd om fredens evangelium. Det forteller om den fred som overgår all forstand, og som ikke kan skades av at kroppen lemlestes eller slås ihjel. Ingen vil at de kristne skal rammes på denne måten, og vi skal be for livene deres, og framfor alt om at de skal orke å stå faste i troen og frimodig bekjenne sin tro på Frelseren.

Martyrkyrkans Vänner opplyser (ukebrev 30/ september 2014) at noen pastorer har valgt å bli værende til tross for dødstrusler. De har nå en mulighet til å fortelle om Kristus som aldri før. Vennene og naboene deres har aldri tidligere vært så åpne for evangeliet. En av disse pastorene, som har en muslimsk bakgrunn, ble etter en stund henrettet av ekstremister, og hans kone er forsvunnet. De kunne ha valgt å flykte, for de kjente til fluktrutene.

I de islamistiske landene er den kristne troen truet av ytre vold. Her hos oss er den truet på en annen måte, av forfalskning av Guds ord. Evangeliene og apostolens brev taler om at begge metodene kommer til å bli benyttet, og de advarer oss mot forfølgelsene. Men over alt dette råder Herren. Salig er den som setter sin lit til ham og tar vare på Ordet.

*Ham som sitter på tronen,
ham og Lammet være takk og ære,
pris og makt i all evighet.*
(Åp 5,13)

Ola Österbacka

Åtte menn ble korsfestet av IS i Syria fordi de var blitt kristne.

Fra misjonen i Peru

Til misjonsprosjektet vårt i Peru har vi i året som gikk samlet inn 2676 amerikanske dollar (ca 19.500 kroner), og fra pastor Steve Petersen, som er administrerende leder for ELS misjonsprosjekter rundt om i verden, har vi mottatt følgende melding:

«Hjertelig takk til alle som har gitt penger! Vi vil bruke disse midlene til å drive undervisning og utdanning i øvre Amazonas, hvor vi lønner lærere ved to

barneskoler og en videregående skole. I tillegg driver vi bibelinstituttet i Tarapoto, i jungelen, hvor lærere fra det teologiske seminaret i Lima hjelper den lokale pastoren med å undervise menn som vil bli pastorer. Flere evangelister fra denne gruppen gjør regelmessig rundturer med kano til landsbyer i regnskogen og bringer evangeliet ut til mange. Vedlagt er noen bilder. Jeg ønsker alle en velsignet julefeiring! I Kristus, Steve Petersen.»

Fra den videregående skolen i Amazonasområdet.

Lærer og elever ved den videregående skolen.

Barneskolen i Nuevo Oriente

Kirken i Nuevo Oriente

Barneskolen i Louis Terry

Lærere og elever ved barneskolen i Louis Terry

Lillebrørs julepresang

La meg fortelle om noe som skjedde i en familie en julaften. Familien holdt på med å pakke opp julepresangene. Det var mange fine ting som ble pakket opp. Det var mange flotte leker og mange fine nye klær. Til slutt var det lillebror sin tur. Han skulle gi presangen sin til mor. Han gikk og fant presangen under jule-treet og med et stort smil rakte han presangen til mor.

«Du får pakke den opp, mor!» sa han.

Det var en firkantet pakke. Den var verken stor eller tung. Mor pakket spent opp. Det var første gang lillebror hadde laget en egen presang. Da hun hadde fått av papiret, kom en liten pappeske til syne. Den var veldig lett, som om det ikke lå noe oppi den i det hele tatt.

Mor syntes det var litt merkelig, men hun tok forsiktig av lokket på esken. Inni esken lå det et sammenkrøllet ark hvor lillebror hadde skrevet så sirlig og pent han bare kunne med fargeblyantene sine: «JEG ER GLAD I DEG!»

«Jeg er glad i deg!» Det var lillebrors julepresang til mor.

Tror du mor ble glad? Hun ble veldig glad.

«Tusen takk!» sa hun mens hun tørket en tåre fra øyekroken, og så måtte hun gi lillebror en klem.

«Jeg er glad i deg!» Det er Guds julepresang til oss også. Det lille barnet i Betlehem var ikke stort, var det vel? I alle fall ikke i menneskers øyne var de stort. Han var ikke kledd i dyre babyklær. Antakelig var det ikke annet enn noen kluter Maria svøpte ham i. Og bortsett

fra Josef og Maria og kanskje noen dyr var stallen tom. Så for mennesker så det nok ikke ut til å være noe spesielt ved dette barnet.

Men tenk hvilken julepresang Gud har gitt oss i dette barnet! Tenk hvilken gave verden har fått! For hva er det vel ikke vi leser i Bibelen: «For så høyt elsket Gud verden, at han *g*av sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham ikke skal gå fortapt, men ha evig liv» (Joh 3,16).

«Jeg er glad i deg!» Det er Guds julepresang til deg og meg i dag.

Egil Edvardsen

© Depositphoto

B

Porto betalt
ved innleveringen
P.P.
Norge/Norvège

RETURADRESSE:

Bibel og Bekjennelse, Solåsveien 20, N-4330 Ålgård

Guds kjærlighet gjenspeiles i hans gave

«For så høyt har Gud elsket verden at han ga sin Sønn,
den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortaapt,
men ha evig liv» (Joh 3,16).

FØDSELSDAG, JUL OG BRYLLUPSDAGER er bare noen av de spesielle tilfellene der slektninger og venner gir gaver til hverandre. Gaver er ofte et uttrykk for kjærlighet. De kan se veldig forskjellige ut. Noen er kanskje mye verd, mens andre koster giveren veldig lite. Eller så har den som gir gaven, lagt ned mye tid og arbeid på å lage gaven selv.

Gud har gitt oss den største av alle gaver, sin elskede Sønn. Han ga den for å tilfredsstille det største behovet vi mennesker har, behovet av en Frelser fra synd. Denne gaven ga vår himmelske Far til oss for å oppfylle et løfte som han hadde gitt til våre første foreldre, Adam og Eva, i Edens hage. Han sa til djevelen: «Jeg vil sette fiendskap mellom deg og kvinnen, mellom ditt avkom og hennes avkom. Han skal knuse ditt hode, men du skal hogge ham i hælen» (1 Mos 3,15).

Denne gaven er en følge av Guds kjærlighet til den syndige menneskeslekten. Ingen fra Adam og Eva og til i dag fortjener en slik gave. Likevel visste Gud at det var den eneste måten han kunne frelse en syndig og fortaapt verden. Denne gaven er unik. Den kunne ikke gjentas. Den kunne ikke kopieres.

Det fins ingen gave som er mer personlig enn gaven Guds Sønn. Den passer for alle – spebarn, småbarn, tenåringer, voksne og pensjonister. Vi har alle brutt Guds lov på vår egen onde måte. Men «blodet fra Jesus, hans Sønn, renser oss for all synd» (1 Joh 1,7).

De gaver som vi mennesker gir, går snart i stykker, blir utslitt, forbrukes eller kasseres, og erstattes av andre ting. Men Guds gave til oss er tidløs, tar aldri slutt, er alltid anvendelig. Det er bare Gud som i sin kjærlighet kunne gi – og ga – oss alt vi behøvde for å bli frelst fra synd og helvete.

En følge av at Gud har gitt oss sin Sønn som gave, er at vi setter pris på Guds kjærlighet enda mer. Ved å gi oss denne gaven har han vist oss hva kjærlighet dreier seg om.

Kjære himmelske Far, takk for den fullkomne gaven, din elskede Sønn. Gjør det slik at hans offer fortsetter å være sentrum for min tro og mitt håp og min glede. Amen.

(Fra «Meditations»)